

AMERIKA

- samostojno delo -

Samostojno boš odpotoval v S. Ameriko in jo še bolj spoznaval. Za pot **potrebuješ** učbenik, internetni dostop do svetovnega spleta ter... pa malico ☺!

Naloge so različne - reševal boš učne liste, snov uredil v miselni vzorec, napisal esej, , podatke grafično predstavil in izdelal prospekt.

- ▶ Vsako poglavje (**učno snov**) preberi v učbeniku in poišči na spletu. Ključna dejstva si izpiši. Dopiši si opombe, razmišljanja, vključi predznanje. Vsako karto opišeš (o njej "poveš zgodbo" - začneš z naslovom, pomagaš si z legendo in razmestitvijo geografskih pojavov). Vsebine, ki jih razbereš v atlasu, vključi v svoje učenje/znanje/zapis.
- ▶ Ko iščeš **informacije na spletu**, ne obupaj! Ne zadovolji se takoj s prvo povezavo (linkom). V iskalniku prelistaj iskane pojme/besedne zveze, preberi, izpisuj in združi podatke v kakovostno informacijo. Poišči fotografije, simulacije, filme, podatke, primerjave. Sestavi svoj opis. Združuj informacije iz različnih virov. Prebrano zapiši s svojimi besedami; delaj izpiske, ne prepiske! Zgolj prepisovanje ni priporočljivo - dela je veliko, rezultat pa nič. Pomni, da Wikipedija ni vedno najboljši in edini vir!
- ▶ **Miselni vzorec** je nekakšna "narisana shema učne snovi". Gradivo prebereš, ga razdeliš v krajša poglavja in ga poenostaviš, z bistvenimi, ključnimi pojmi razporediš v zapis. V miselni vzorec ne pišemo celih stavkov in dolgih besedil. Sestavljen je iz ključnih pojmov, ki so urejeni v "drevesno" sestavo: od "korenin" (predznanje, uvod) in "debla" (jedro, povzetek, "rdeča nit"), do "glavnih vej" (bistveni pojmi, ki sledijo vsebini snovi) in "stranskih vej" (podrobnosti, zanimivosti). Največja vrednost miselnega vzorca je, da si s shemo lažje predstavljamo učno gradivo; je nekakšen narisan načrt snovi, opremljen s krivimi ali ravnimi črtami, povezavami, puščicami, simboli, skicami, fotografijami ipd.
- ▶ Povsem drugačno razmišljanje pa zahteva **esej**. Tukaj snov opisuješ, razlagaš, dokazuješ v stavkih. Esaj je nekakšen "strokovni spis"- ima glavo in rep ter rdečo nit. Nepristano moraš "videti gozd in ne le posameznih dreves"... V uvodu predstaviš osnovno misel in trditev, ki jo v glavnem delu dokažeš, opišeš. V zaključku kratko ponoviš bistvo in podaš nekatere "rešitve problema". Snov smiselno razporedi v odstavke. Ko v odstavku pojasniš določeno tematiko, preideš na drugo s smiselnim preходом. V delu si izviren. Med strokovne izraze in opise vključuješ lastno razmišljanje.
- ▶ V zaključku izdelaj **prospekt** (ročno ali s pomočjo urejevalnika besedil). Pomisli, kakšen je zate dober prospekt. Naj bo uporaben, sporočilen in predvsem vabljivo narejen. Vsebina naj bo izvirna, ustvarjalna in "udarno" predstavljena, da pritegne pozornost. Pazi na rdečo nit vsebine. Naslov naj bo jasen, preprost. Pomembni so ustrezna količina informacij, smiselna zgradba prospekta, izvirne rešitve predstavljenih tem in likovnost (videz).

Navodila za samostojno delo so označena s poševno pisavo in pobarvano z rumeno barvo.

Viri in literatura

Bajt, D. (2005). **Vsevednik**. Ljubljana: TZS.

Baloh, B. et. al. (2015). **Geografija 8**, Učbenik za geografijo v 8. razredu OŠ. Ljubljana, Mladinska knjiga.

Dežele in ljudje, **Severna in Srednja Amerika, Veliki Antili** (1991). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Hoffman, M., Krings, A. (2008). **100 čudes sveta**. Tržič: Učila International.

Kolnik, K. et. al. (2016). **Geografija Afrike in Novega sveta**. Učbenik za 8. razred OŠ. Ljubljana, Modrijan.

Oxfordova enciklopedija izumov in tehnologij (1997). Ljubljana: DZS.

Parker, S. (2006). **Enciklopedija, Vprašanja in odgovori**. Radovljica: Didakta.

Podatki na dlani (2007). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Rastline, Tematski leksikoni (2008). Tržič: Učila.

Sels, D (1998). **Zemlja po dolgem in počez**. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.

Senegačnik, J. (2006). **Svet : geografija za 2. letnik gimnazij**. Ljubljana: Modrijan.

Slikovni slovar Zemlje (1995). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Srednja in Južna Amerika, Naravna in kulturna dediščina (1999). Ljubljana: DZS.

Velika ilustrirana otroška enciklopedija (2007). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Verdev, H. (2014). **Raziskujem Novi svet 8**. Učbenik za geografijo v 8. razredu OŠ. Ljubljana: Rokus Klett.

World Factbook na URL <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>

Zemlja, Velika ilustrirana enciklopedija (2006). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Živali, Tematski leksikoni (2002). Tržič: Učila.

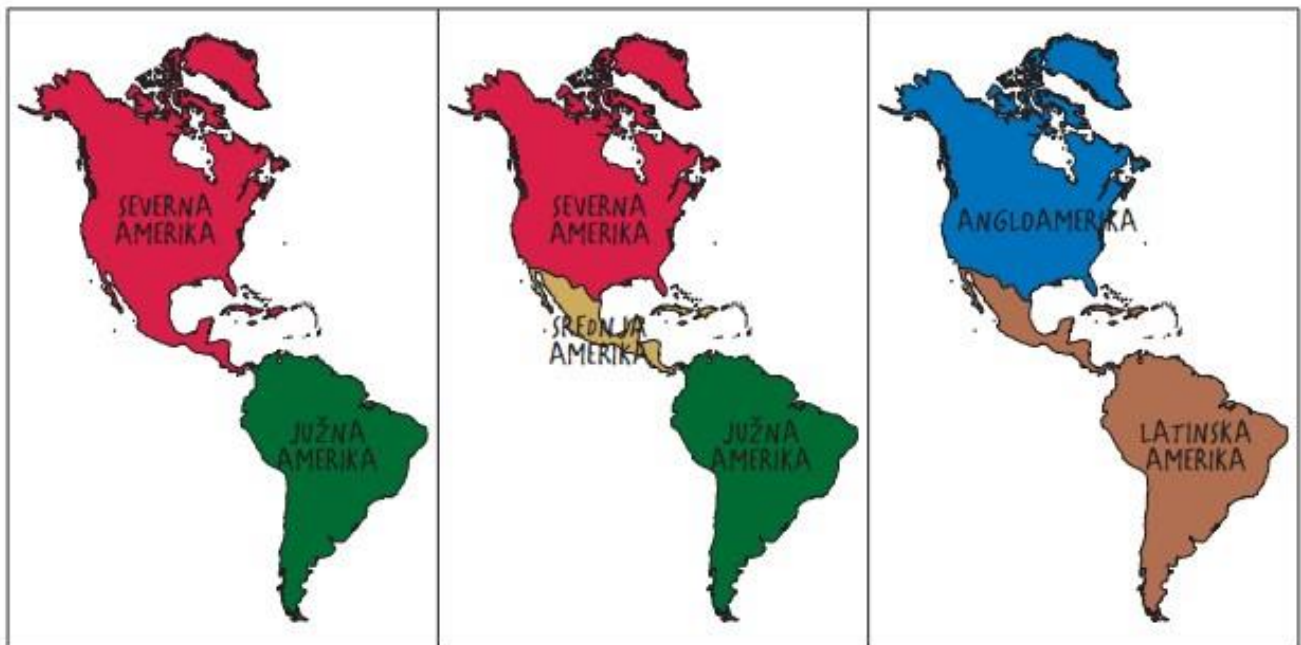
ZGODOVINSKI RAZVOJ IN DELITEV AMERIKE

Vaja 1 - DELO Z UČBENIKOM

S pomočjo učbenika naštej in razloži naravno, geografsko in družbeno delitev Amerike - pojasni, na osnovi česa jo delimo tako, kot je prikazano na spodnjih treh zemljevidih!

Prelistaj tudi zgodovinske učbenike, ponovi zgodovino Amerike in izdelaj miselni vzorec z naslovom Zgodovina Amerike.

- Bodi pozoren na staroselce v S in J Ameriki (Azteki, Inki, Maji, severnoameriška plemena, Eskimi ipd).
- Utrdi snov o odkritjih v 15. /16. stoletju (Kolumb, Vespucci, Magellan, Cortez, Pizarro idr.)
- Ponovi snov o evropskih priseljencih in nastanku ZDA, 4. 7. 1776

POJMI, POVEZANI Z ZDA**Vaja 2 - ISKANJE KAKOVOSTNIH INFORMACIJ NA SVETOVNEM SPLETU**

Na svetovnem spletu poišči pojasnila za navedene pojme in datum!

AMERIGO VESPUCCI & KOLUMB	
4. 7. 1776	
LITTLE BIGHORN	
RUST BELT	
SUN BELT	
FEEDLOT	
RANCH	
HOBBY FARMING	
SILICON VALLEY	
NASSA (HOUSTON)	
BEVERLY HILLS	
COCA COLA (ATLANTA)	
FORT KNOX	
BOEING (SEATTLE)	
YELLOWSTONE	
EVERGLADES	
HOLLYWOOD	
HARLEM	
MANHATTAN	
DISNEYLAND	
AMERICAN FOOTBALL	
BASEBALL	

1. POVRŠJE SEVERNE AMERIKE

Na zahodu je mlado gorstvo Ameriške Kordiljere, na vzhodu pa staro gorstvo Apalači. Nižavja so v notranjosti in ob obalah Atlantskega oceana, Mehškega zaliva in Karibskega morja. Največja reka je Misisipi.

Vaja 3 - DELO Z UČBENIKOM IN ATLASOM(oz.splet),
Preberi snov v učbeniku in s pomočjo atlasa dopolni zahtevano!

1.1 Severna Amerika je močno členjena celina

Največji otok na severu celine je Grenlandija, ki politično spada k državi _____. Na jugu so v Karibskem morju številni **otoki in otočja**

- Veliki Antili (npr. _____, _____, _____)
- Mali Antili (npr. _____, _____, _____) ter v Atlantiku
□ Bahami in
- Bermudsko otočje.

Večji severnoameriški **polotoki** so: _____, _____,
_____ in _____.

Zahodni del S Amerike in Srednja Amerika ležijo na **stiku litosferskih plošč** :

na zahodu: _____, na vzhodu:
_____ ter na jugu: _____ in
_____.

1.2 Gorstva

2.1 Severnoameriške **koordiljere** so sestavljene iz treh delov (U, A):

- Vzhodni del Koordiljer predstavljajo **Rocky Mountains** ali _____.

• V sredini so velike planote in kotline. Največja je **Velika kotlina**, v kateri leži tudi Veliko slano jezero. Na jugovzhodnih obalah jezera se nahaja največje mesto _____, ki je tudi upravno središče ameriške zvezne države _____. Znano je po mormonih, pripadnikih severnoameriške verske sekte, ki zagovarja skupno imetje in se ukvarja z dobrodelno dejavnostjo. Jugozahodno od jezera se nahaja Dolina smrti, ki leži na nadmorski višini _____ m. □ Ob obali pa potekajo številna **mlada gorovja** vzporedno z obalo:

- Aljaško gorstvo z najvišjim vrhom S Amerike _____ (6198 m),
- Obalno gorovje,
- Od Portlanda na severu pa do Los Angelesa na jugu poteka _____ gorovje.
- Gorovja se v Medmorsko Ameriko nadaljujejo kot Sierra Madre.

2.2 Na vzhodu se nahajajo **Apalači** - staro, uravnano gorovje ki se stopničasto spušča v Priatlantsko nižavje. Tukaj se je začela industrializacija ZDA, na osnovi največjega naravnega bogastva Apalačev, to je

1.3 Kanadski ščit

Območje na severu je zgrajeno iz najstarejših, uravnanih kamnin. Dokončno so ga preoblikovali ledeniki, ki so bili pred 18000 leti debeli kar _____ m

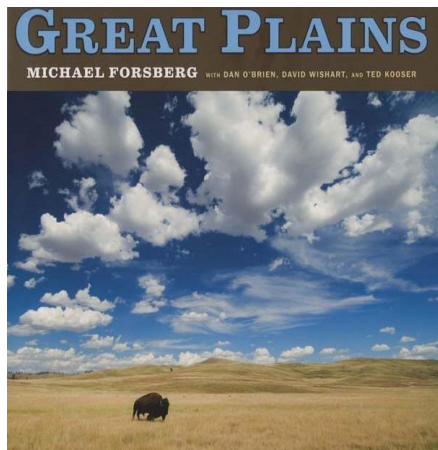
Na fotografijah sta dve znani vrsti psov iz severovzhodnega območja S Amerike. Ali ju prepoznaš?

1.4 Nižavja in reke

Območje med Hudsonovim zalivom na S in Mehiškim zalivom na J je nižinsko in gričevnato. V severnem delu se nahajajo **Velika jezera**, ki so pomembna zaradi edinstvene prometne poti . Katera so velika jezera?

_____. Mimo Montreala vodo Velikih jezer v Atlantik odvaja reka _____.

Osrednje nižavje je proti jugu naplavila največja ameriška reka Misisipi s številnimi pritoki: _____,

_____. Proti zahodu se območje dviguje v sušno ravnino Great Plains ali _____, ki je območje intenzivnega kmetijstva.

Številne **reke** se iz goratega zahoda prebijajo proti Pacifiku:

- na Aljaski reka _____, □
- pri kanadskem Vancouvru se izliva reka _____, □
- pri Portlandu _____.
- V Kalifornijski zaliv odteka reka _____, znana po _____.

Na Aljaski je največja reka _____. Vodo na sever odvaja tudi reka Mackenzie. Mejna reka med ZDA in Mehiko pa je _____.

Reke imajo za življenje in delo ljudi **velik pomen**:

- namakanje
- plovna pot
- oskrba z vodo
- hidroenergija

Grand Canyon (Veliki kanjon) je v dolžini 446 km ustvarila reka Kolorado na severu Arizone. V različno odpornih kamninah so nastali stopničasti bregovi.

2. PODNEBJE IN RASTJE SEVERNE AMERIKE

Severna Amerika leži v vseh toplotnih pasovih na severni polobli. Na podnebje imajo poleg geografske lege največji vpliv predvsem razporeditev gorstev, morski tokovi in oddaljenost od morja. Rastlinstvo je prilagojeno podnebju. Zaradi intenzivnega kmetijstva in industrializacije je naravno rastlinstvo, razen na severu, v veliki meri izkrčeno.

Vaja 4 - IZBOR IN UREJANJE INFORMACIJ V MISELNI VZOREC

Preberi snov v učbeniku in s pomočjo atlasa oz.spleta izdelaj miselni vzorec!

Naslovi poglavij:

- *Dejavniki podnebja*
- *Vrste podnebja*
- *Rastje*
- *Tornadi in hurikani*

Vaja 5 - DELO Z BESEDILOM

Preberi spodnja zapisa, ki govorita o posledicah tornada in hurikana.

Na zemljevidu poišči območji, ki sta ju prizadela tropska viharja!

Primerjaj posledice, ki sta ju povzročila tropska viharja in zapiši svoje ugotovitve. Ne pozabi primerjati in upoštevati gospodarske razvitosti obeh držav!

2. maja 2008 je **ciklon Nargis** zadel Mjanmar in v dveh dneh terjal okoli 140.000 življenj, številna naselja pa povsem zravnal z zemljo. Močni vetrovi (s hitrostjo tudi do 190 kilometrov na uro) so povzročili skoraj 4-metrške valove, ki so segli do 40 kilometrov v notranjost države. Brez strehe nad glavo je ostalo približno 2 milijona prebivalcev.

Velik problem je bila prepočasna pomoč. Vlada v Mjanmaru na začetku ni dovolila mednarodne pomoči. Po letu dni so številni še vedno živeli v nemogočih razmerah (začasna bivališča, zbita iz bambusovih palic in ponjav). Obnova številnih območij se še sploh ni začela.

Avgusta 2005 je po mehiškem zalivu od Teksasa do Floride divjal **hurikan Katrina**, v katerem je umrlo več kot 1800 ljudi. Vetrovi so pihali s hitrostjo okoli 200 kilometrov na uro in povzročali velikanske valove, zaradi katerih so popustili nasipi pred New Orleansom in mesto je zalila voda. Uničenih je bilo približno 80.000 hiš. Dodaten udarec za mesto je bil prepočasen odziv vlade.

Vaja 6 - ISKANJE INFORMACIJ IN SISTEMATIČNI IZPIS

Velikost Severne Amerike in redka poseljenost nekaterih območij dajejo dovolj življenjskega prostora številnim živalskim vrstam. Zanimive pa so tudi sekvoje - mamutovci. Poimenuj živali na prvih 3 slikah. Na svetovnem spletu ali v literaturi poišči zanimivosti o njih ter o Generalu Shermanu na četrti fotografiji.

3. PREBIVALSTVO SEVERNE AMERIKE

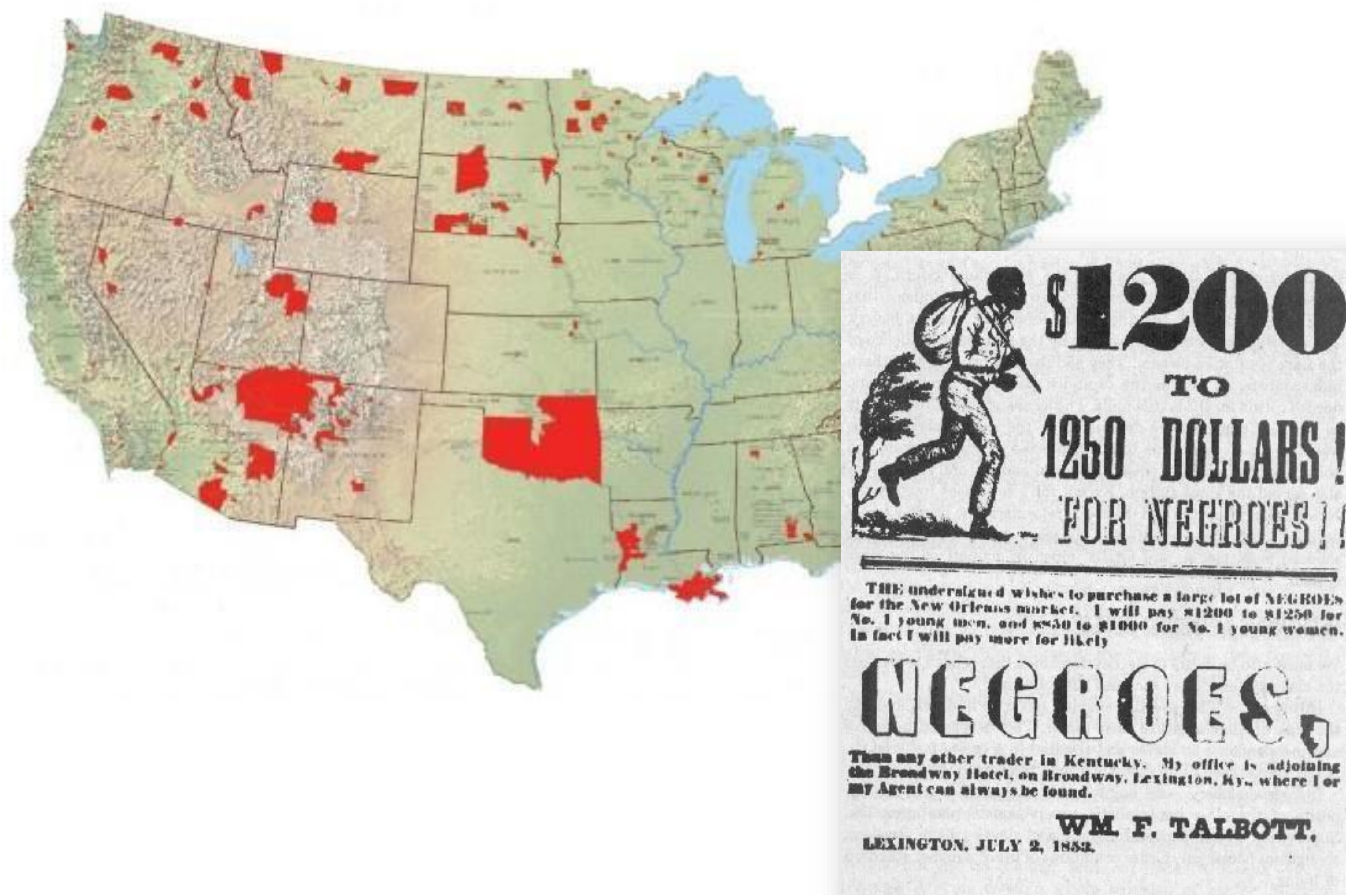
Severna Amerika je zelo neenakomerno poseljena. Prvotno prebivalstvo se je v večji meri ohranilo le v Mehiki in Medmorski Ameriki. V ostalih delih Severne Amerike so ga skoraj povsem iztrebili.

Vaja 7 - UVOD TER GRAFIČNO PREDSTAVLJANJE IN ANALIZA PODATKOV

Preberi snov v učbeniku in izpolni učni list!

Prvotno prebivalstvo se je v večji meri ohranilo le v Medmorski Ameriki. Pred prihodom Evropejcev so v Severni in Srednji Ameriki živeli _____. Na severu Severne Amerike so živeli _____. Vse omenjene skupine prebivalcev uvrščamo v _____ veliko rasno skupino. V Severno Ameriko so se priseljevali predvsem _____ in _____, v Sredno Ameriko pa _____. Zaradi hitrega zmanjševanja števila Indijancev so Evropejci kot delovno silo pripeljali črnce iz _____. To je bila ena izmed najbolj sramotnih trgovin v zgodovini človeštva.

Tudi 317 današnjih severnoameriških indijanskih rezervatov, ameriški demokraciji ni v ponos. Danes so indijanci ljudje na obrobju; veliko ljudi je brezposelnih in neizobraženih.

3.1 Priseljenci v ZDA prihajajo iz različnih delov sveta, večina pa je prevzela ameriško identiteto.

Priseljenci v ZDA prihajajo iz različnih delov sveta, večina pa je prevzela ameriško identiteto.

V preglednici so navedeni podatki o sestavi prebivalstva po izvoru v zadnjih 160 letih.

PRISELJENCI V ZDA GLEDE NA ČAS PRISELITVE

	Evropa	Azija	Srednja in Južna Amerika	Ostali deli sveta	Skupaj
1850	2.032.000	1.000	21.000	191.000	2.240.000
1890	8.030.000	113.000	107.000	998.000	9.250.000
1930	11.784.000	276.000	792.000	1.353.000	14.204.000
1970	5.741.000	825.000	1.804.000	1.250.000	9.619.000
2010	4.969.000	10.356.000	20.150.000	2.486.000	37.961.000

V tabeli so navedeni podatki o sestavi prebivalstva po izvoru v zadnjih 160 letih. Podatke iz tabele grafično predstavi (nariši grafikon) in napiši razlago! V grafikonu je smiselno predstaviti skupno priseljevanje glede na čas ali pa priseljevanje glede na izvor priseljencev in čas.

3.2 Prebivalstvo severne amerike nekoč in danes

Vaja 8 - ESEJ

Preberi snov v Učbeniku, analiziraj tematske zemljevide v atlasu ali poišči razlago pojmov v literaturi. Napiši kratek esej ("strokovni spis") z zgornjim naslovom, v katerega smiselno vključi naslednje pojme in njihovo razlago: razporeditev prebivalstva, priseljenci, indijanci, rezervati, Inuiti, kolonializem, sužnji, rasna enakopravnost, Martin Luther King, porast prebivalstva, priseljevanje v mesta, mulati, mestici, "talilni lonec ljudstev".

4. GOSPODARSTVO SEVERNE AMERIKE

ZDA imajo najmočnejše gospodarstvo na svetu, ki temelji na intenzivnem kmetijstvu, raznovrstni industriji in storitvenih dejavnostih. Struktura prebivalstva je izredno pestra. Tudi Kanada spada med gospodarsko najbolj razvite države na svetu. Njeno gospodarstvo temelji predvsem na naravnih virih. Večino prebivalstva predstavljajo priseljenci iz Evrope, predvsem Angleži in Francozi, v zadnjem času se povečuje število priseljencev iz Azije.

Vaja 9 - DELO Z UČBENIKOM IN ATLASOM, ANALIZA TEMATSKIH KART

Preberi učno snov in reši učni list!

4.1 Ugodne razmere za razvoj gospodarstva so:

- naravne: _____
- družbene: _____

Vzroki gospodarskega razvoja ZDA do bili:

ZDA so največja porabnica nafte na svetu zaradi:

4.2 Industrija se je najprej razvila na severovzhodu

zaradi _____. Danes se ljudje preseljujejo na jug in zahod.

Imenuj pet mest, kjer je prebivalstvo v zadnjih 20 letih upadlo ter 5 mest na zahodu ZDA, kjer je prebivalstvo naraslo za več kot četrtno!

upadanje prebivalstva

naraščanje prebivalstva nad 25%

4.3 Kanada in ZDA imata razvito intenzivno kmetijstvo.

► Med naštetimi pojmi obkroži tiste, ki so značilni za intenzivno kmetijstvo!

sodobna mehanizacija ročno delo velike specializirane kmetije majhne kmetije zaščitna sredstva umetna gnojila tradicionalne poljščine

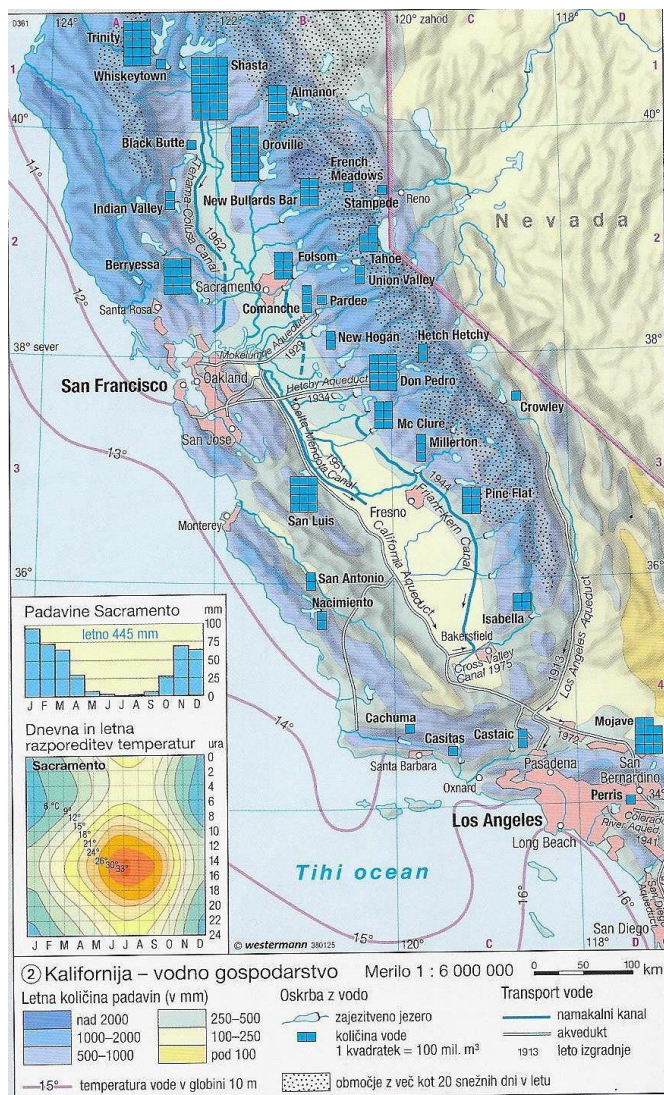
► Opiši pozitivne in negativne **posledice** intenzivnega kmetijstva na pokrajino!

Vaja 10 - ANALIZA TEMATSKIH ZEMLJEVIDOV IN GRAFIČNIH PODATKOV

Posebej si oglej naslednje tematske zemljevide in s pomočjo atlasa ali svetovnega spleta kratko odgovori na vprašanja ali dopolni!

4.4 Vodno gospodarstvo Kalifornije

Kmetijstvo v Kaliforniji je eno najbolj razvitih v svetu zaradi milega sredozemskega podnebja in vodnih zalog v Skalnem gorovju, ki omogočajo oskrbo prebivalstva z vodo in namakanje.

Zakaj se nahajajo v goratem zaledju ogromne količine vode? _____

V katerih mesecih pade v Sacramentu najmanj dežja? _____

V katerih mesecih so temperature najvišje? _____

Koliko znašajo? _____ °C.

Ob katerih urah v poletnem času temperature dosežejo višek? _____ V

katerih mesecih padejo srednje dnevne temperature pod 6°C? _____ Ob katerih

urah padejo srednje dnevne temperature pod 6°C? _____

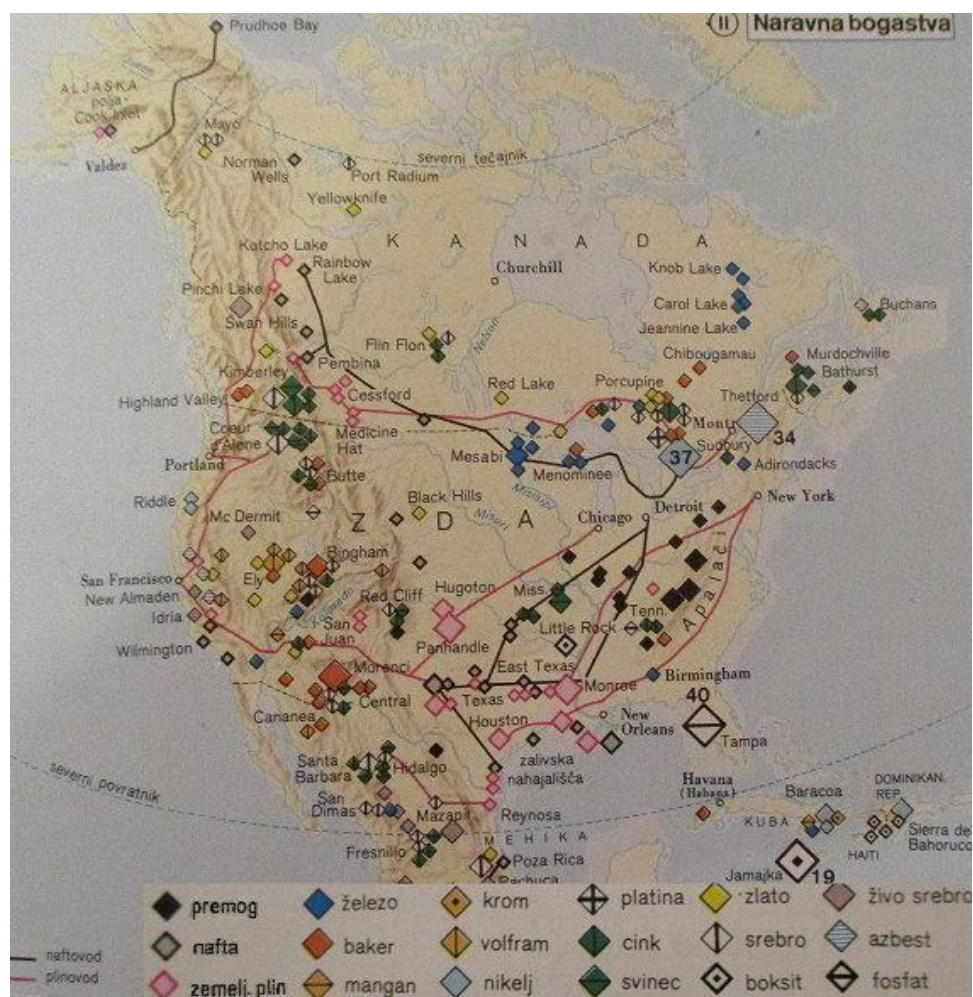
Shasta in Oroville sta največji zbirni območji vode. Koliko milijonov m³ vode imajo na razpolago samo v teh dveh zbirališčih? _____

Za primerjavo - poraba vode v Celjskem vodovodu je leta 2012 znašala 2,8 milijona m³.

4.5 Naravna bogastva Severne Amerike

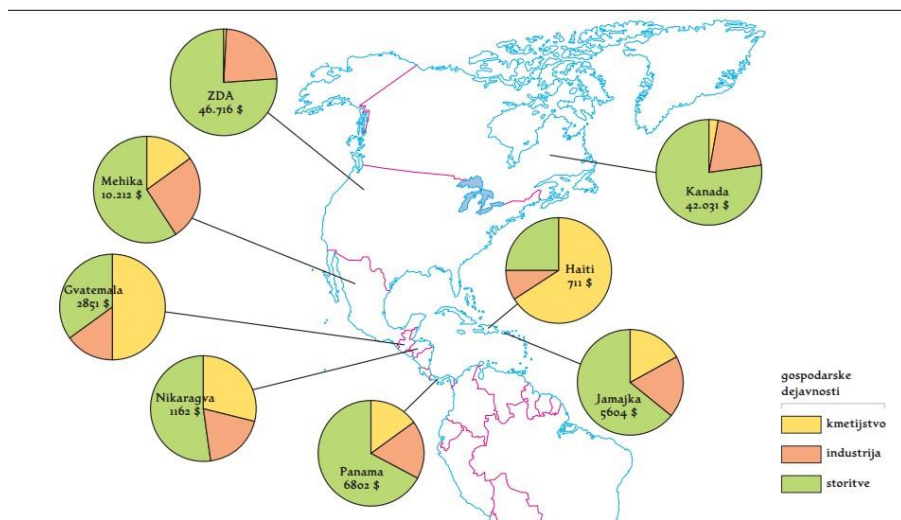
S pomočjo tematskega zemljevida spodaj dopolni naloge ali odgovori!

- na Jamajki izopljejo skoraj petino (____%) vse svetovne proizvodnje boksita. Pojasni, za kaj se uporablja boksit! _____.
- Največja nahajališča nafte v S Ameriki se nahajajo v ameriški zvezni državi _____ in v Mehškem zalivu
- V kanadskem Sudburyju se nahaja dobra tretjina (37%) _____ na svetu, ki ga uporabljamo za izdelavo nerjavečega jekla, baterij in magnetov.
- Največji nahajališči bakra v S Ameriki sta _____ in _____. □
Mesabi, Knob Lake, Carol Lake in Jeannine Lake so največja nahajališča _____ rude v Severni Ameriki.
- V Apalačih se nahajajo največje zaloge _____.
- Na Floridi nakopljejo ____% svetovne proizvodnje fosfatov (soli fosforne kisline, ki so jih nekoč uporabljali za pralne praške, danes pa v glavnem za umetna gnojila).
- V Skalnem gorovju so številna nahajališča barvnih in žlahtnih kovin: bakra, _____, _____, _____ in _____.

4.6 Gospodarska razvitost držav Severne Amerike je zelo različna.

Krožni grafikoni prikazujejo delež zaposlenih v posameznih gospodarskih dejavnostih in višino BDP (*bruto domačega proizvoda* - vrednost vseh izdelkov in storitev, ki jih je ustvarilo gospodarstvo neke države v enem letu) na prebivalca v ameriških dolarjih.

Oglej si krožne izseke zgoraj in odgovori na vprašanja!

V katerih dveh državah je kmetijstvo še vedno prevladujoča gospodarska dejavnost?

Nekoč je bilo kmetijstvo glavna gospodarska dejavnost. Nato je v ospredje stopila industrija. Danes so merilo gospodarskega razvoja storitvene dejavnosti. Kaj in katere so storitvene dejavnosti?

V kateri državi S Amerike industrija predstavlja največji delež gospodarskih dejavnosti?

V katerih dveh državah S Amerike storitve predstavljajo največji delež gospodarskih dejavnosti?

Velik delež storitev pa je tudi na Jamajki in v Panami. Zakaj?

4.7 ZDA in Kanada imata značilnosti postindustrijske družbe.

To pomeni, da _____

Vzorčni primer povezovanja znanosti in industrije visoke tehnologije je **Silicijeva dolina**.
(Samostojno poišči razlago in pojasni pojem!) _____

4.8 Prometni pomen Velikih jezer in Reke svetega Lovrenca

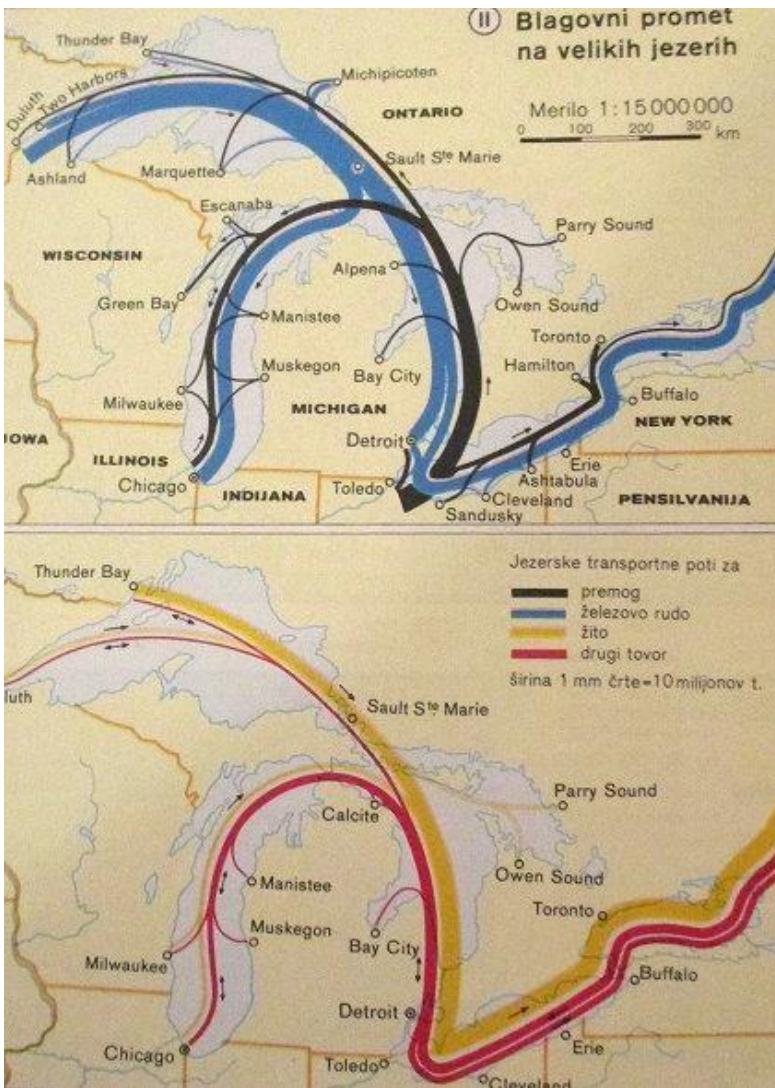
Vaja 11 - ANALIZA TEMATSKIH KART IN ISKANJE TER UPORABA STATISTIČNIH PODATKOV Pojasni prometni pomen Velikih jezer in Reke sv. Lovrenca. Pomagaj si s kartama.

Reka svetega Lovrenca povezuje Velika jezera z Atlantskim oceanom.

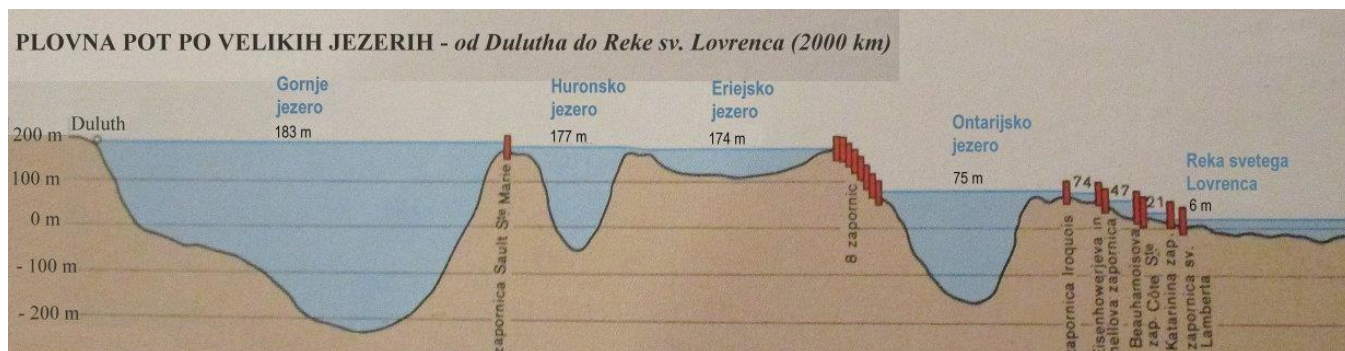
- *Imenuj (atlas) Velika jezera med Kanado in ZDA. Pripiši največje pristaniško mesto, ki se nahaja na obalah posameznih jezer!*

jezero

luka

S pomočjo tematskih kart na levi ugotovi, od kod in kam pripeljejo največ železove rude in premoga. V atlasu poišči največje jeklarne in železarne na tem območju ter določi količino in smer prometa ostalega blaga ipd.

S pomočjo prereza Velikih jezer ugotovi, koliko znaša relativna nadmorska višina (višinska razlika) med Duluthom (Gornje jezero) in Reko sv. Lovrenca? _____ m. Kako ladje "premagajo" višinsko razliko? _____

O pomembnosti območja te bo prepričala tudi naslednja naloga. Na spletu poišči podatke o številu prebivalcev največjih kanadskih mest, ki ležijo ob Velikih jezerih in ob Reki sv. Lovrenca, in jih seštej! Poišči tudi podatke o številu prebivalstva Kanade. Izračunaj, kolikšen delež prebivalstva Kanade živi v omenjenih mestih ob Velikih jezerih in ob Reki sv. Lovrenca! Kratko komentiraj podatke!

	število prebivalstva
Quebec	
Montreal	
Toronto	
Ottawa	
skupaj	

Kanada	
--------	--

delež od vsega kanadskega prebivalstva	%
--	---

5. SREDNJA AMERIKA

Države Srednje Amerike imajo zelo različno stopnjo gospodarske razvitosti. Med njimi je gospodarsko najbolj razvita Mehika, ki je tudi industrijsko najbolj razvita država Severne Amerike. V ostalih državah gospodarstvo večinoma temelji na kmetijstvu in turizmu. Med severnim in južnim delom S Amerike so velike družbene razlike.

Vaja 12 - DELO Z UČBENIKOM IN ATLASOM

Preberi učno snov v učbeniku in reši učni list! Pojmom in pojasnilom pripiši ustrezno črko geografske enote (na primer: Panamski prekop se nahaja v Medmorski Ameriki, zato vpišemo črko B). Posamezni pojmi so lahko povezani z večimi geografskimi enotami. Pomagaj si z atlasom.

5.1 Splošno o Srednji Ameriki

Srednjo Ameriko delimo na tri geografske enote:

- A. Mehika
- B. Medmorska Amerika
- C. Karibske države

B	Panamski prekop
	evropski priseljenci so dobesedno iztrebili prvotno prebivalstvo
	pred prihodom Evropejcev so bile tu visoko razvite kulture Aztekov in Majev
	velike socialne razlike med bogatimi in revnimi
	Jukatan
	najpomembnejša gospodarska dejavnost je črpanje nafte in zemeljskega plina
	naravni most med Severno in Južno Ameriko
	večina območja je gorata in sušna
	hiter razvoj industrije
	Kostarika
	najpomembnejša gospodarska panoga je kmetijstvo
	plantaže
	Haiti
	večina industrije je v okolici glavnega mesta in ob meji z ZDA
	glavni izvozni artikli so banane, sladkorni trs in kava
	Kuba
	uvajanje novih kulturnih rastlin, da se odresejo odvisnosti od le enega pridelka
	gospodarstvo nekaterih držav temelji na izvozu le enega pridelka
	turizem
	velik delež prvotnega prebivalstva
	za lastno prehrano pridelujejo predvsem koruzo

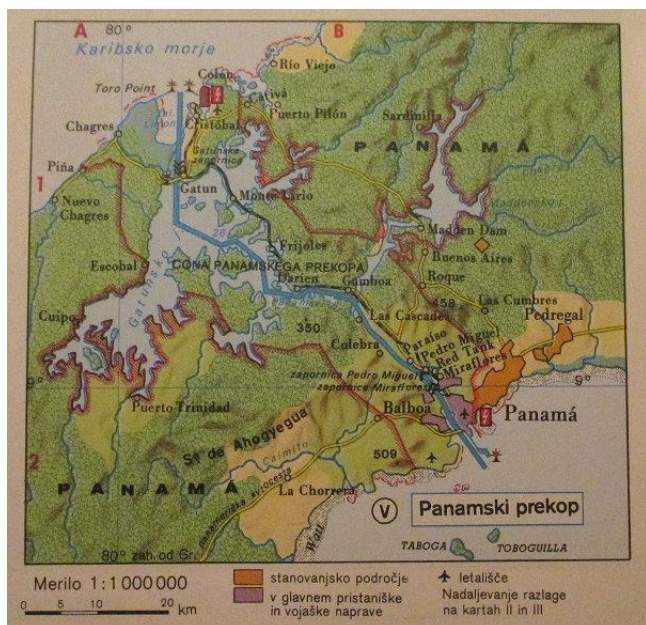
5.2 Turizem prinaša nekaterim srednjeameriškimi državam velik del prihodkov

Vaja 13 - POTOVANJE V SREDNJO AMERIKO - IZDELAVA PROSPEKTA

Na svetovnem spletu poišči strani različnih turističnih agencij ter izberi destinacije, ki jih ponujajo turistom v Srednji Ameriki. Podatke lahko dobiš tudi v najbližji turistični poslovalnici. Poišči dodatne informacije ter podatke na spletu ali v literaturi in izdelaj svoj **turistični prospekt** za izlet, turistično potovanje ali oddih v Srednji Ameriki. Zelo priročni so turistični vodniki v tiskani ali elektronski obliki po posameznih državah. Izdelek je lahko narejen ročno ali s pomočjo računalnika. Pri delu bodi zanimiv, izviren in likovno opazen, saj moraš s prospektom pritegniti čim več turistov! Pripraviš lahko potovanje za določene ciljne skupine turistov (izlet za "adrenalince", upokojence, družine z otroki, rekreativce, poslovneže, gurmane, ljubitelje umetnosti ali zgodovine, arhitekta, ekologa, vojake idr.)

5.3 Panamski prekop

Vaja 14 - ISKANJE PODATKOV V LITERATURI ALI NA SVETOVNEM SPLETU TER IZPIS SNOVI Podatke in informacije si izpiši v smiseln zapis po alinejah!

S pomočjo literature ali svetovnega spleta predstavi osnovne tehnične, ekonomske, statistične in gradbeniške podatke o Panamskem prekopu. Bodi kritičen in poišči podatke o pomanjkljivostih, ki jih ima Panamski prekop in načrtih za posodobitev. Natisni ali poenostavljeno nariši karto obeh Amerik in vriši pot ladje iz New Yorka v San Francisco pred izgradnjo Panamskega prekopa (modra barva in dolžina poti) in po izgradnji prekopa (rdeča barva in dolžina poti)!

SAMOSTOJNO DELO AMERIKA - točkovnik

Vaja 1: Naravna, geografska in družbena delitev Amerike (<i>ustrezni tekst 3 pojasnil</i>)	2
Vaja 2: Iskanje informacij na spletu (<i>kakovost in pravilnost pojmov glede na delež</i>)	5
Vaja 3: Površje Severne Amerike - delo z učbenikom in atlasom (<i>pravilni odgovori</i>)	5
Vaja 4: Podnebje in rastje Severne Amerike - izbor in urejanje informacij v miselni vzorec (<i>ustreznost informacij in smiselna ureditev v miselni vzorec</i>)	6
Vaja 5: Analiza teksta o posledicah tornada in hurikana (<i>analiza besedila</i>)	2
Vaja 6: Tipična favna (<i>ustreznost podatkov o treh živalskih vrstah</i>)	2
Vaja 7: Prebivalstvo Severne Amerike - uvodna snov, grafični prikaz in razlaga (<i>uvodno besedilo, smiselnost grafične predstavitev, ustreznost razlage</i>)	5
Vaja 8: Prebivalstvo Angloamerike nekoč in danes - esej (<i>struktura eseja: uvodjedro-zaključek, strokovnost, pravilnost in vseobsežnost, rdeča nit misli in tekoč zapis z lastnim besediščem</i>)	6
Vaja 9: Gospodarstvo - učni list (<i>pravilne in popolne rešitve nalog na učnem listu</i>)	4
Vaja 10: Gospodarstvo: Vodno gospodarstvo Kalifornije - analiza tematske karte (<i>smiselnost, strokovnost, bistvenost in pravilnost komentarjev vsebine tematske karte</i>)	4
Gospodarstvo: Naravna bogastva - analiza tematske karte (<i>smiselnost in pravilnost komentarjev vsebin tematske karte</i>)	3
Gospodarstvo: Gospodarska razvitost držav in Silicijeva dolina - analiza grafičnih podatkov (<i>pravilnost komentarjev vsebine grafikonov in izpis podatkov</i>)	4
Vaja 11: Prometni pomen Velikih jezer in Reke sv. Lovrenca - branje tematskega prereza (<i>iskanje informacij v atlasu in komentar tematskih kart</i>)	3
Iskanje podatkov na spletu in njihova uporaba (<i>pravilnost zajema podatkov in smiselni komentar/uporaba podatkov glede na vsebino</i>)	3
Vaja 12: Srednja Amerika - delo z učbenikom in atlasom, učni list (<i>pravilno rešen učni list</i>)	4
Vaja 13: Srednja Amerika - turistični prospekt (<i>aktualnost, strokovnost, likovnost, 9 privlačnost, atraktivnost, ustvarjalnost, izvirnost</i>)	9
Vaja 14: Srednja Amerika - Panamski prekop (<i>smiselnost, strokovnost in uporabnost zapisa in skice</i>)	3

Zaradi zahtevnosti in obsega vsebin, se podelita dve oceni po naslednjem točkovniku (max. 70 točk)

63 t. - 5, 5 | **59 t.** - 5, 4 | **55 t.** - 4, 4 | **49 t.** - 4, 3 | **42 t.** - 3, 3 | **37 t.** - 3, 2 | **32 t.** - 2, 2 | **28 t.** - 2, 1